

3 Ιουνίου 2012

Η χάρις του Αγίου Πνεύματος

Ορθοδοξία / Θεολογία

Άγιος Σεραφείμ του Σάρωφ

Στην εποχή που ζούμε, απάντησε ο σάραετς, φθάσαμε σε τέτοια χλιαρότητα στην πίστη και σε τέτοια έλλειψη ευαισθησίας ως προς την κοινωνία μας με τον Θεό, που έχουμε απομακρυνθή ολοκληρωτικά από την αληθινή χριστιανική ζωή. Διάφορα χωρία της Αγίας Γραφής μας φαίνονται σήμερα παράξενα. Παραδείγματος χάριν, διαβάζουμε ότι ο Απόστολος Παύλος εμποδίσθηκε από το Άγιο Πνεύμα να κηρύξει τον λόγο στην Ασία, αλλά, ότι το Πνεύμα τον συνώδευσε όταν πήγε στη Μακεδονία. – Πάτερ μου, είπε ο Μοτοβίλωφ, μιλάτε πάντα για την απόκτηση της Χάριτος του Αγίου Πνεύματος σαν το σκοπό της χριστιανικής ζωής. Πως όμως μπορώ να την αναγνωρίσω; Οι καλές πράξεις είναι ορατές. Πως όμως μπορεί να γίνη ορατό το Άγιο Πνεύμα; Πώς μπορώ να ξέρω, αν Αυτό είναι μαζί μου ή όχι;

– Στην εποχή που ζούμε, απάντησε ο σάραετς, φθάσαμε σε τέτοια χλιαρότητα στην πίστη και σε τέτοια έλλειψη ευαισθησίας ως προς την κοινωνία μας με τον Θεό, που έχουμε απομακρυνθή ολοκληρωτικά από την αληθινή χριστιανική ζωή.

Διάφορα χωρία της Αγίας Γραφής μας φαίνονται σήμερα παράξενα. Παραδείγματος χάριν, διαβάζουμε ότι ο Απόστολος Παύλος εμποδίσθηκε από το Άγιο Πνεύμα να κηρύξη τον λόγο στην Ασία, άλλα, ότι το Πνεύμα τον συνώδευσε όταν πήγε στη Μακεδονία. Σε αρκετά χωρία της Αγίας Γραφής αναφέρονται εμφανίσεις του Θεού στον άνθρωπο. Σήμερα μερικοί λένε: «Είναι δυνατόν να δεχθούμε ότι άνθρωποι μπορούν να δουν τον Θεό μ' ένα τόσο συγκεκριμένο τρόπο; Υπό το πρόσχημα της μορφώσεως, της επιστήμης, μπλεχτήκαμε σε ένα τέτοιο σκοτάδι αγνωσίας, που βρίσκομε αδιανόητα όλα αυτά για τα οποία οι παλαιοί είχαν μια γνώση αρκετά σαφή, ώστε να μπορούν να μιλούν αναμεταξύ τους για τις εκδηλώσεις του Θεού προς τους ανθρώπους σαν για πράγματα πασίγνωστα και καθόλου παράξενα».

«Ο Αβραάμ, ο Ιακώβ, ο Μωϋσής είδαν τον Θεό. Η στήλη της πύρινης νεφέλης -το Άγιο Πνεύμα- χρησίμευε για οδηγός στον Εβραϊκό λαό μέσα στην έρημο. Οι άνθρωποι έβλεπαν τον Θεό και το Πνεύμα του όχι σε όνειρο ή σε έκσταση - που είναι καρποί μιας αρρωστημένης φαντασίας - αλλά στην πραγματικότητα. Έτσι απρόσεκτοι που γίναμε, αντιλαμβανόμαστε τα λόγια της Γραφής αλλοιώτικα απ' ό,τι θάπρεπε. Και όλα αυτά, γιατί, αντί να αναζητούμε τη χάρη, την εμποδίζουμε από διανοητική υπεροψία να έλθη να κατοίκηση στις ψυχές μας».

Για τον σάρετς, όπως και για τους Πατέρες της Εκκλησίας, ο Αδάμ κυριαρχεί στην ιστορία όχι μόνο στην ανθρώπινη αλλά και όλης της κρίσεως. Η σκέψη του δεν έρχεται σε αντίφαση με τις διάφορες επιστημονικές θεωρίες για την καταγωγή του ανθρώπου. Κατ' αυτόν, ο Αδάμ δημιουργήθηκε ζών, όμοιο με τάλλα πλάσματα που ζουν στη γη, αν και ανώτερος απ' όλα αυτά. Θα έμενε ζώο, αν δεν είχε δεχθή «την πνοή της ζωής» - το Πνεύμα- που τον έκανε συγγενή με το Θεό. Ο άνθρωπος μόνο εξωποιοήθηκε από την ίδια την πνοή του Θεού, η ύπαρξή του θεμελιώνεται απ' ευθείας στη χάρη του Αγίου Πνεύματος» λένουν οι Πατέρες της Εκκλησίας. Ο Θεός έδωσε στην Εύα την ίδια σοφία και εφύτευσε στο μέσον του Παραδείσου το Δένδρο της Ζωής. Για τον σάρετς Σεραφείμ, όπως και για τον Μάξιμο τον Ομολογητή, το Δένδρο της Ζωής και το Δένδρο της Γνώσεως του Καλού και του Κακού δεν είναι παρά ένα και το αυτό δένδρο, σύνολο της δημιουργίας. «Όταν ο άνθρωπος θέλησε να οικειοποιηθή τα πράγματα του Θεού χωρίς το Θεό, πριν από τον θεό και όχι κατά τον Θεό», και γεύτηκε από τους καρπούς του Δένδρου της Γνώσεως του Καλού και του Κακού, έμαθε να ξεχωρίζει το καλό από το κακό και υπέκυψε σε όλες τις αθλιότητες που αυτό επέφερε. Όχι μόνο ο Αδάμ, αλλά ολόκληρη η φύση παραδόθηκε δι' αυτούς λεία στο θάνατο. Η χάρη του Αγίου Πνεύματος είχε πια χαθή.

«Παρ' όλα αυτά, δίδασκε ο σάρετς, αυτό δεν εσήμαινε πως το Πνεύμα

αποτραβήχθηκε εντελώς από τον κόσμο. Παρά το έγκλημά του, ο Κάϊν μπόρεσε να καταλάβει τις θείες επιπλήξεις, ο Νώε μπόρεσε να συνομιλήσει με τον Θεό. Ο Αβραάμ είδε τον Θεόν και «την ημέρα του» και εχάρη. Το Άγιον Πνεύμα μίλησε δια των προφητών.

Με μια δύναμη μικρότερη βέβαια απ' ό,τι στον εκλεκτό λαό, η παρουσία του Αγίου Πνεύματος εκδηλωνόταν αντιστοίχως και στους εθνικούς. Οι παρθένες - σίβυλλες προφήτευαν και φύλαγαν την αγνότητα τους για έναν άγνωστο Θεό.

Χωρίς αυτή την άμεση γνώση της ενεργείας του Αγίου Πνεύματος, που διατηρήθηκε μέσα στην ανθρωπότητα, πως θα μπορούσαμε να ξέρουμε εάν είχε έλθει ο καιρός που η γυναίκα θα συνέτριβε την κεφαλή του όφεις, όπως είχε υποσχεθή ο Θεός στον Αδάμ και την Εύα;

Ο Άγιος Συμεών αναγγέλλει πως με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος αναγνώρισε το παιδίον ως τον Λυτρωτή Χριστόν.

Για να ολοκληρωθεί το έργο της Λυτρώσεως, ο Κύριος μας μετά την Ανάσταση του, «ενεφύσησε» στους Αποστόλους και τους ξανάδωσε την ίδια πνοή ζωής, που ο Αδάμ είχε χάσει - την Χάρη του Αγίου Πνεύματος.

«Πριν να ανεβή προς τον Πατέρα, ο Χριστός υποσχέθηκε ότι θα στείλη στον κόσμο το Άγιον Πνεύμα, ως Παράκλητο, που θα διδάξη την αλήθεια στους Αποστόλους και στους διαδόχους τους και θα τους υπενθύμιζε όλα αυτά που είχε πη, όταν ήταν εδώ κάτω στη γη.

Ήλθε η Πεντηκοστή, και μαζί μ' αυτήν η Εκκλησία.

Αυτή η ίδια η χάρη που χορηγείται από το πυρ του Αγίου Πνεύματος μας δίνεται μέσα στο μυστήριο του Βαπτίσματος. Επισφραγίζεται δια του μυστηρίου του ελαίου που δίδεται με το άγιο χρίσμα στα μέλη του σώματος μας και κατά το οποίο ο ιερέυς επαναλαμβάνει: «Σφραγίς δωρεάς Πνεύματος Αγίου».

Άρα λοιπόν, ρώτησε ο στάρετς, σε τι άλλο βάζουμε τις σφραγίδες μας παρά πάνω σε δοχεία που το περιεχόμενο τους είναι ιδιαίτερα πολύτιμο; Και τι μπορεί νάναι πιο πολύτιμο από τα δώρα του Αγίου Πνεύματος, που δεχόμαστε μέσα στο μυστήριο του Βαπτίσματος;

Αυτή η χάρη, που την δεχόμαστε με το Βάπτισμα, είναι τόσο μεγάλη, τόσο σημαντική για τον άνθρωπο, που δεν του αφαιρείται ακόμη και αν γίνη αιρετικός. Αν δεν αμαρτάναμε ποτέ μετά το βάπτισμα μας, θα είμαστε υπηρέται του Θεού άγιοι και άσπιλοι. Τα δυστύχημα είναι, ότι εμείς προχωρώντας στην ηλικία δεν

αυξάνουμε «σοφία και ηλικία» (Λουκ. 2, 52), όπως έκανε ο Κύριος μας Ιησούς Χριστός, αλλά αντίθετα φθειρόμαστε όλο και περισσότερο και γινόμαστε αμαρτωλοί, απεχθώς μάλιστα αμαρτωλοί, αφού χάσαμε τη χάρη που είχαμε δεχθί στην αρχή. Αν παρ' όλα αυτά ο αμαρτωλός άνθρωπος αποφασίση να ξαναγυρίση στον Θεό ακολουθώντας την οδό της μετανοίας, πρέπει να εξάσκηση τις αρετές, τις αντίθετες προς τα αμαρτήματα που είχε διαπράξει. Θα ξαναβρή τότε μέσα του το Άγιο Πνεύμα να ενεργή και να θεμελιώνη τη Βασιλεία του Θεού. Γιατί δεν ελέχθη μάταια: «Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντός ὑμῶν ἐστίν» (Λουκ. 17, 21). Και «ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται καὶ βιασταὶ ἄρπάζουσιν αὐτήν» (Ματθ. 11, 12).

Δεῦτε, λέει ο Κύριος, καὶ ἔάν ᾧσιν αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ὡς φοινικοῦν, ὡς χιόνα λευκανῶ (Ησ. 1, 18).

Εισχωρώντας μέσα στο μυστήριο ο Άγιος Ιωάννης ο Ευαγγελιστής είδε τέτοιους ανθρώπους μπροστά στο θρόνο του Θεού, ντυμένους με λευκά ενδύματα, με φοινικές στα χέρια τους σαν σημάδι της νίκης και να ψάλλουν «Αλληλούια». Η ομορφιά των ύμνων των δεν είχε το όμοιό της.

«Μιλώντας γι αυτούς τους ανθρώπους ο Άγγελος του Θεού είπε: «Οὔτοί εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης καὶ ἔπλυναν τὰς στολάς αὐτῶν καὶ ἐλεύκαναν αὐτάς ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἁρνίου» (Αποκ. 7, 14). «Ἐπλυναν» μέσα στον πόνο· «ἐλεύκαναν» κοινωνώντας τα άχραντα μυστήρια του Σώματος και του Αίματος του Αρνίου, που προαιώνια θέλησε να θυσιασθή και ακόμη και σήμερα θυσιάζεται και μελίζεται, ουδέποτε όμως δαπανάται, για να μας κάνη κοινωνούς στην αιώνια ζωή.

Η ευχαριστία μας έχει δοθή σαν αντάλλαγμα αυτού του καρπού του δένδρου της ζωής, από το οποίον ο εχθρός, ο Εωσφόρος, θέλησε να αποστέρηση την ανθρωπότητα.

Παρ' όλο που αποπλάνησε την Εύα και μαζί μ' αυτήν έπεσε κι' ο Αδάμ, ο Θεός όχι μόνο έστειλε στους απογόνους τους ένα Λυτρωτή που με τον θάνατο του ενίκησε τον Θάνατο, αλλά και στο πρόσωπο της Μαρίας της Μητέρας του Θεού, της Αειπαρθένου, μας έδωσε μια συνήγορο που τίποτε δεν μπορεί να την αποθαρρύνη. Αφού συνέτριψε την κεφαλή του όφεως, μεσιτεύει για μας αδιάκοπα προς τον θείο Υιό της και κερδίζει πάντοτε, ακόμα και αν πρόκειται για τους πιο βδελυρούς αμαρτωλούς. Ονομάζεται «η Μάστιξ των δαιμόνων», γιατί είναι αδύνατο στο Σατανά να καταστρέψη έναν άνθρωπο που κατέφυγε στην βοήθεια της Μητέρας του Θεού.

Πώς όμως να αναγνώριση κανείς την διαφορά ανάμεσα στην ενέργεια του Αγίου

Πνεύματος και την ενέργεια του άρχοντος του σκότους;

«Το Πνεύμα του Θεού, λέει ο σάρατς, «επαναφέρει αδιάκοπα στη μνήμη μας τα λόγια του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού και γεμίζει τις καρδιές μας με χαρά και ειρήνη. Ενώ το σατανικό πνεύμα, τα πονηρά, εργάζεται κατ' αντίστροφη έννοια. Οι ενέργειες του επάνω μας είναι θορυβώδεις, μας παρακινούν προς την ανταρσία και μας κάνουν σκλάβους της σαρκικής αμαρτίας, της ματαιοδοξίας και της υπερηφάνειας..

Πηγή: Από το βιβλίο της Ειρήνης Γκοραίνωφ, «Ο Άγιος Σεραφείμ του Σαρώφ», εκδ. Τήνος, Αθήνα, σ. 188-199, μτφρ. Π. Κ. Σκουτέρη

(www.apostoliki-diakonia.gr)

<http://bit.ly/14IfdMm>